

Szádor-rezisztencia vizsgálata étkezési napraforgó hibrideken

Barta Péter

Növénytermesztő mérnöki mesterképzési szak, levelező tanrend

Növénytermesztési-tudományok Intézet, Agronómia Tanszék

Belső témavezető: Dr. Kende Zoltán egyetemi adjunktus, MATE Növénytermesztési-tudományok Intézet, Agronómia Tanszék

A napraforgó (*Helianthus annuus L.*) az egyik legfontosabb olajnövény világszerte, amely jelentős gazdasági szerepet tölt be. Az olajnövény szerepe mellett, egyes napraforgó fajtákat és hibrideket étkezési célból is termesztnek, melynek fontossága szintén kiemelkedő, az egészséges életmód és táplálkozási módszerek elterjedésével az egyik gazdaságilag leggyorsabban terjeszkedő termesztett növénynek számítanak.

A diplomamunkám a szádor-rezisztencia és a rezisztencia hiányának hatásait vizsgálja egyes étkezési napraforgó hibrideken. Három különböző hibridre összpontosítottam, amelyek közül az egyik rezisztens a napraforgó-szádor (*Orobanche Cumana Wallr.*) "E" rasszával szemben, míg a másik kettő fogékony.

A vizsgálat során öt ismétlésben végeztem el a kísérletet, hogy megvizsgáljam a szádor hogyan hat a növények növekedésére és terméshozamára. A kísérletet szántóföldi körülmények között végeztem el, de izolált nevelőedényekben, hogy a talaj szádorral való fertőzését elkerüljem. A vizsgálatban szádorral fertőzött és nem fertőzött kontroll csoportokat használtam, hogy összehasonlítsam a szádor-rezisztens és fogékony hibrideket. Az adatgyűjtést heti rendszerességgel végeztem, különböző paraméterek mérésével, mint például a zöldlevélszám, szármagasság, szárvastagság, majd végül betakarításkor a termés tömegét, kaszatok méreteit és egyéb tulajdonságait felvételeztem. A szádor fertőzési szintjét is vizsgáltam a szádor tövek számának rögzítésével. Az elemzés során egytényezős varianciaanalízist (ANOVA) használtam a különböző csoportok közötti szignifikáns különbségek meghatározására. Ezen kívül leíró statisztikai módszerekkel elemeztem az adatokat, hogy átfogó képet kapjak az eredményekről.

Az eredmények azt mutatták, hogy a szádor parazita szignifikánsan ($p < 0,05$) befolyásolta a fogékony hibridek növekedését és terméshozamát negatív irányban, míg a rezisztens hibrid nem mutatott jelentős eltérést. Az elemzés után arra következtetésre jutottam, hogy a rezisztens hibridek alkalmazása elősegítheti az étkezési napraforgó termesztésének és minőségének biztosítását, csökkentve a parazitaferőzés által okozott veszteségeket.